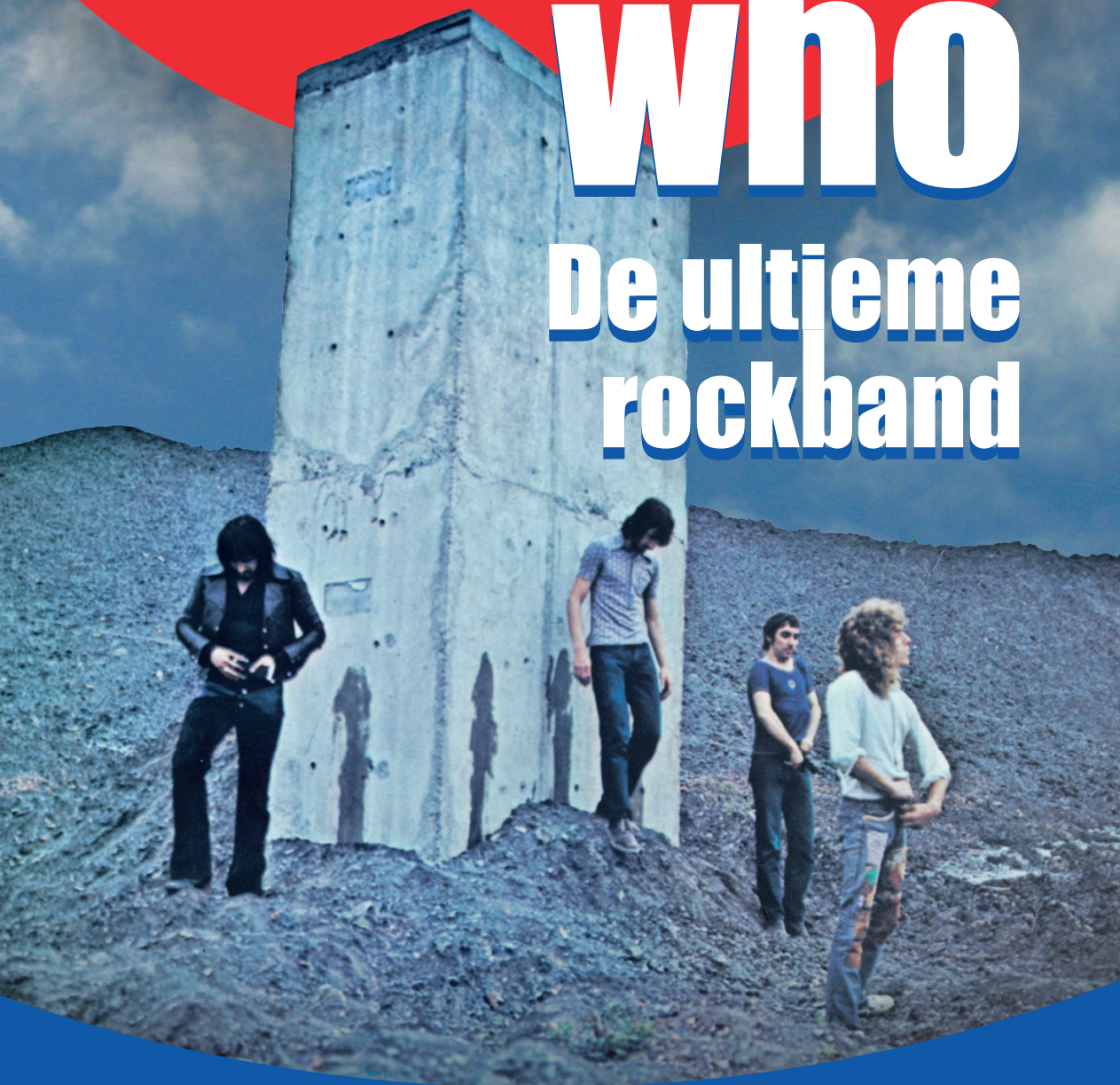

Loek Dekker

The who

De ultieme
rockband

Loek Dekker

The who

De ultieme rockband

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord Jan Rot: Mijn generatie	7
Proloog: The Who met Tommy in het Concertgebouw van Amsterdam, 29 september 1969	9
01 Alle begin is moeilijk: The Detours (1960-1963)	13
02 Het mod-avontuur: The High Numbers en The Who (1964)	27
03 Een middelvinger naar de bestaande orde: My Generation (1965)	45
04 Populair in Europa met singles en A Quick One (1966)	61
05 Is Amerika te veroveren? Murray the K, Monterey en een explosie (1967)	75
06 The Who Sell Out brengt nog niet het grote succes (1967-1968)	87
07 The deaf, dumb and blind boy: Tommy (1968-1969)	103
08 Top of the bill op Woodstock en Isle of Wight (1969)	115
09 Snoeihard de beste: Live at Leeds (1970)	129
10 Mislukking Lifehouse wordt triomf Who's Next (1971)	143
11 Rock is Dead. Long Live Rock (1971-1972)	157
12 Terug naar het mod-tijdperk met Quadrophenia (1973)	175
13 De film Tommy maakt van Roger Daltrey een ster (1974-1975)	193
14 Pete Townshend overwint zijn depressie met The Who By Numbers (1975-1976)	205
15 De dood van een drummer en zoeken met Who Are You (1976-1978)	221
16 Een nieuwe start met Face Dances en het einde met It's Hard (1978-1983)	235
17 Live Aid en reünies (1983-2002)	255
18 En toen waren er nog twee: wederopstanding met Endless Wire en Who (2002-2020)	275
Epiloog	297
Selectieve discografie	301
Bronnen	313
Dankwoord	315

VOORWOORD JAN ROT: MIJN GENERATIE

Iedereen die haalt ons neer
(Kom op voor mijn generatie)
Of negeert ons m-m-min of meer
Wat ze doen is kil en k-k-koud
'Liever dood dan ooit zó oud'
Mijn generatie
Dit is mijn generatie, natie

Zo zing ik op mijn nieuwe cd *Ok Boomer* als 63-jarige de jonge Roger Daltrey na, en gek genoeg blijft het lied ook zoveel jaren later actueel, vooral nu het zinnetje 'Hope I die before I get old' tussen citaat-tekens staat.

Ik zag ze juli 2013 nog in de Ziggo Dome, Pete Townshend en Roger, plus achtkoppige band waar ze integraal en zeer geconcentreerd *Quadrophenia* uitvoerden. Met op beeldscherm een hommage aan Keith Moon en John Entwistle.

Inmiddels ook alweer acht jaar geleden, en het is bijna onwaarschijnlijk dat dit boek zestig jaren terug moet in de tijd voor de eerste optredens, de eerste plaatjes.

Daar heb ik er wel een paar van. 'Dogs' uit 1967 was de eerste, want dat jaar begon ik met popmuziek en die lag voor een gulden in de uitverkoop. Nou je het zegt, kocht ik zo ook het singletje 'The Last Time'/'Under My Thumb' dat The Who opnam voor het goede doel Jagger en Richards na hun drugsveroordeeling aan een borgsom te helpen. Maar ze waren na een week al vrij en het plaatje deed weinig. Zal nu wel wat waard zijn, maar ik zou niet weten of ik het nog heb en waar dan. Voor mij begon het pas echt met 'Pinball Wizard', *Tommy* en The Who op Woodstock. Daltrey met z'n krullenbol en witte sliertjesjas. Een quote in een interviewboek met Pim Oets waarin hij als levensdoel stelde 'met zoveel mogelijk leuke mensen in bed te belanden.' Dat klonk nogal biseksueel en dat had in die tijd zeer mijn aandacht - wie niet, na de 'kusfoto' van Lou Reed en David Bowie in de Muziek Express wilde de halve klas dat zijn.

Live at Leeds, man, dat was nog eens een plaat. Verpakt in bruin vloei-papier of wat was het. Grijsgedraaid. De laatste elpee die ik kocht was in 1975 *The Who By Numbers*, met een potloodtekening van Entwistle voorop. Ik zou er geen noot meer van weten, maar misschien als ik hem opzoek, komt alles boven. Daarna speelde The Who geen rol meer voor mij, tot ik in 2007 bedacht *Tommy* integraal te vertalen en ook direct wist dat Di-Rect dat moest uitvoeren.

Tijdens die tour kwam ik heel wat verstokte Who-fans tegen, die meestal onderuitgezakt begonnen, de armen afwachtend over elkaar heen, maar zich in veel gevallen toch snel lieten overtuigen door de Haagse lefgozertjes die er hun ziel en zaligheid in stopten. Net zoals ik dat had gedaan bij het vertalen. En hoe dichterbij de kern kwam, hoe meer ik besepte wat een weergaloos meesterwerk Townshend had afgeleverd, waarbij hij in mijn hoofd zelfs even Ray Davies evenaarde als grootste Britse popauteur van de jaren zestig. Want het is allemaal wel aardig met die eeuwige strijd tussen Beatles en Stones, maar The Kinks en The Who dat is toch het echte werk. Of niet dan, jongens?

Ik heb tijdens het schrijven van dit voorwoord nog geen letter van dit boek gezien, maar ik vind het nou al leuk. Heb enorme zin weer even in The Who te duiken. Jullie vast ook. Let's go!

Jan Rot, Rotterdam, 9 april 2021

vo band impact!

TOWN HALL DANCE GALA SWINGS WITH NEW LOOK

music, brought particular influence from of a hundred more than the Ball at Saturday. many stepping night of the Mr. George all Entertain-

ages, the display by Peter Eggleton and Brenda Winslade, this year's international professional dancing champions, and the redecoration of the hall.

Licence

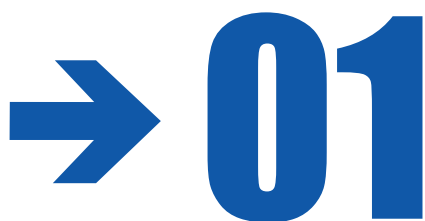
Six revolving lights, adding glamour to the scene in six colours, floral decorations for

the stage, foyer and tables, and a licence, extending until 11.30, have all been added to ensure the success of the Council's Entertainment Committee's weekly dances and special Christmas and New Year Balls. Attractions like Saturday's demonstration pair, who danced an encore, and the additional group which supplied

the gist of the twist, are to be included as often as sible. The buffet, run by the Council Catering Committee, the novelty and prize spots be maintained. The Chris Stone, Hedley and Phill Spurr are among the attractions of this side of Christmas.

cess down to — the Ron orchestra and the Jazz Group — music for all

ALLE BEGIN IS MOEILIK: THE DETOURS (1960-1963)

De Tweede Wereldoorlog is nog volop aan de gang als op 1 maart 1944 Roger Harry Daltrey in het Hammersmith Hospital van de Londense wijk East Acton wordt geboren. Op het moment dat de weeën bij Grace Irene Daltrey beginnen, schuilt ze ondergronds in de metro vanwege een aanval van de Luftwaffe op Londen.

Er zijn huizen geraakt in Percy Road, de straat in de arbeiderswijk Shepherd's Bush van West-Londen, waar Irene woont, en door de dikke rook heen brengt een ambulance haar naar het ziekenhuis. Vanwege haar medische geschiedenis is Irene eerder medegedeeld dat ze nooit kinderen zou kunnen krijgen. In 1937 is er bij haar een nier verwijderd en daarna krijgt ze polio, waarvan ze langzaam herstelt. Tot in 1943 moet ze zich met een rolstoel verplaatsen. Tijdens de geboorte van Roger vecht vader Harry Daltrey als artillerist in het Engelse leger tegen Hitler-Duitsland. Negen maanden ervoor heeft hij Irene tijdens een verlof zwanger gemaakt. Nu mag hij kort terugkeren van het slagveld om zijn vrouw en zoon te zien. Daarna roept opnieuw zijn plicht.

Londen wordt vanaf juni 1944 geteisterd door V1's, vliegende bommen, die door de nazi's vanuit bezet Nederland worden gelanceerd. De situatie is dusdanig gevaarlijk dat tal van burgers van Londen naar het platteland worden geëvacueerd. Roger komt met Irene, zijn tante Jessie en twee nichtjes terecht in één kamer van een boerderij te Stranraer in Zuidwest-Schotland. Er is geen elektriciteit en vanwege de heersende voedseltekorten leven ze voornamelijk van aardappels. Volgens Roger is hij vanwege dit tekortschietende voedingsdieet, en met name vanwege gebrek aan calcium, vrij klein (1,68 meter) gebleven. Ook als ze na dertien maanden terugkeren in Londen, blijft het nog jarenlang armoe troef. Tal van producten zijn alleen en beperkt via gedistribueerde voedselbonnen te verkrijgen. Het is iedere dag haverhoutpap als ontbijt. Aan de boterhammen voor de lunch is calcium toegevoegd en in de avond zijn het weer boterhammen, soms met suiker erop. Kapotte kleding en schoenen worden hersteld en van de oudste kinderen op de jongere overgedragen. Harry is getraumatiseerd door de oorlog en hij heeft een broer in een Japans gevangenkamp in Birma verloren. Na de oorlog komen er twee zussen bij in het gezin. In 1946 wordt Gillian geboren, in 1947 Carol. Die laatste zal op 32-jarige leeftijd aan borstkanker overlijden.

In het huurhuis Percy Road nummer 16 wonen behalve Roger met zijn familie, ook zijn tante Jessie, Oom Ed en hun drie dochters. Iets teveel meisjes in totaal naar de smaak van Roger en hij is dan ook veel op straat te vinden. Daar speelt hij met zijn vrienden in de ruïnes van gebombardeerde huizen en op bouwplaatsen. Tijdens een vakantie in 1951 in Bournemouth maakt hij daar een val, waarbij hij zijn kaak op drie plaatsen breekt. In het ziekenhuis krijgt de arts de kaak niet geheel meer goed teruggezet. Roger ziet er naar zijn mening nu niet meer helemaal oké uit. Als hij er een pesterige opmerking over krijgt, slaat hij er direct op los. Een bijkomend voordeel van het ongeluk met de kaak is dat die gevoelloos is geworden, zodat de slagen van een tegenstander erop niet hard aankomen. Zo kan hij indruk maken op zijn kameraden. Dat doet Roger eveneens met een litteken over zijn buik. Hij bluft graag dat hij een messteek van een crimineel heeft overleefd, maar hij kreeg het litteken reeds op zijn derde. Roger was zo slim om een roestige spijker tijdens het spel 'verstop de spijker' in te slikken. Nadat de spijker operatief was verwijderd, veroorzaakte de roest een maagzweer en Roger houdt zijn leven lang last van een 'zwakke maag'. Als hij een jaar of tien is, krijgt hij bescherming van de wat oudere jongens uit zijn

buurt. Dit gebeurt als goedmakertje nadat ze hem op een verschrikkelijke manier hebben laten vallen, zodat hij voor de zoveelste keer in het ziekenhuis belandt.

Roger doet het goed op de basisschool. Hij heeft geen probleem met discipline, is geïnteresseerd en kan goed met de leraren opschieten. Bij de Boy's Brigade, een christelijke jongerenorganisatie, leert hij trompet spelen. In de zomer van 1955 slaagt hij voor zijn basisschoolexamen en mag hij naar Acton County Grammar, een middelbare school in de Londense wijk Acton, een middenklasse wijk, een paar kilometer ten westen van Shepherd's Bush. Door een promotie van Harry bij de fabriek in aardewerk sanitair waar hij werkt, kan het gezin verhuizen naar Acton. Ze betrekken een eengezinswoning aan Fielding Road. En daar beginnen de moeilijkheden voor Roger. Hij kan totaal niet aarden in de nieuwe wijk. De leerlingen op school praten bekakt en Roger begrijpt geen woord van wat ze zeggen. De oudere jongens behandelen hem als een knecht en vernederen hem door hem aan het hekwerk van school te hangen. Met de docenten klikt het niet en het nieuwe vak wiskunde is voor Roger een ramp. Hij voelt zich dusdanig alleen dat hij op een vrijdagmiddag na school een groot aantal slaappillen van zijn moeder slikt om er een eind te maken. Gelukkig heeft zijn poging geen succes en slaapt hij alleen het weekend volledig door. Zijn enige troost wordt de rock-'n-roll van de tweede helft van de jaren vijftig. De favoriet van Roger is eerst Bill Haley & His Comets en daarna Elvis Presley, die hij voor het eerst in 1957 op een door zijn ouders in datzelfde jaar aangeschafte televisie ziet. Maar nog meer indruk maakt Lonnie Donegan, de kampioen van de Engelse skifflemuziek: snelle folkmuziek met country invloeden. Professionele skifflebands bedienen zich van snaarinstrumenten, maar amateuristische bandjes gebruiken een wasbord, kammen met papiertjes, theekisten, een dienblad en een bezem met een snaar als instrumenten. Ook op goedkope muziekinstrumenten als een kazoo wordt gespeeld, alsmede op zelfgefabriceerde gitaren. Roger knutselt zo'n gitaar van triplex in elkaar en laat zijn trompet voor wat het is. Het kost hem geen enkele moeite om de stem van Lonnie Donegan te imiteren, dus met een aantal vrienden richt hij een skifflebandje op. Later krijgt hij van zijn vader een akoestische Epiphone gitaar.

Nu Roger wat ouder is en meer van zich kan afbijten, wordt hij minder gepest op school. Na een treiterkop met een stoel neergeslagen te hebben, staat hij zelfs bekend als een stoere bink. En hij gaat het bijbehorende gedrag vertonen. Roger wordt betrap op roken en spijbelen. Omdat hij totaal niet meer gemotiveerd is om te leren misdraagt hij zich regelmatig in de klas en komt bekend te staan als een onruststoker. Bij de leerlingen is hij populair omdat hij hun kleding met de naaimachine van zijn moeder dusdanig kan vermaken dat ze er, volgens de jongerenmode van eind jaren vijftig, perfect uit kunnen zien. Zo verdient Roger er een aardige zakcent bij. Eind februari 1959 neemt Roger zijn luchtbuks mee naar school. Een vriend schiet er een kogeltje mee af dat tegen de muur ketst en in het oog terechtkomt van een andere vriend. Na enig beraad wordt Roger door de rector Desmond Kibblewhite op 1 maart van school gestuurd met de afscheidswaardes: 'Met jou wordt het niks in het leven, Daltrey!' Die dag heeft Roger de leeftijd van 15 jaar bereikt.

zijdse irritaties uitliepen op vechtpartijen. Waarschijnlijk is dit wat overdreven met als doel het verleden van de band op te kloppen en er een rauw randje aan te geven. Waarschijnlijker is het dat het bij verbale agressie bleef. Bovendien zou in een eventueel fysiek conflict tussen Pete en Roger de eerste geen partij zijn voor de tweede, een echte straatvechter.

Eind 1963 treden The Detours op in het voorprogramma van The Rolling Stones en wel in de Ealing Club, sinds 1962 een r&b-gelegenheid, waar Alexis Korner's Blues Corporation een vaste stek heeft. The Detours zijn zeer onder de indruk van het r&b-repertoire van de Stones en die avond raken ze bevriend met hen. De talentvolle band beïnvloedt hen op drie punten. Als eerste worden The Detours gesterkt in hun keuze voor het continueren van de r&b-nummers. Ze laten het onderdeel van het uitvoeren van de hits van het moment vallen. In de tweede plaats stoppen ze, net zoals de Stones, met het dragen van nette pakken. The Detours schaffen stoere leren kleding aan. En als laatste neemt Pete een gimmick van Keith Richards over. Achter de schermen ziet Pete de rechterarm van Keith omhooggaan en naar beneden klappen en tegelijkertijd met zijn duim de snaren van zijn gitaar aanslaan. Townshend vindt het een schitterend gezicht. Als blijkt dat Keith deze slag niet op het podium uitvoert, gaat Pete hem tijdens de optredens gebruiken. Voor Keith was het een opwarming van zijn arm, voor Pete wordt het een handelsmerk. Hij ontwikkelt en bouwt het uit tot de befaamde 'molenwiek', die hem regelmatig gescheurde nagels en tot bloedens toe beschadigde vingers zal opleveren. ←

The Detours in 1962: Roger Daltrey, Colin Dawson, Pete Townshend, Doug Sandom en John Entwistle